

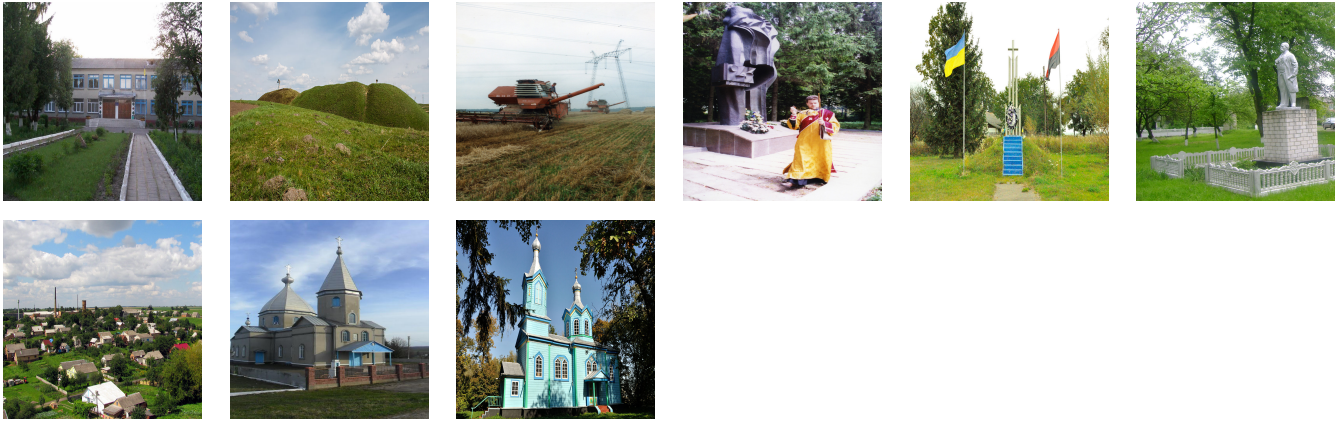
Є. П. Цимбалюк, Л. В. Мельнишин, П. В. Рухер

Млинівський район

МЛИНІВСЬКИЙ РАЙОН – район, що знаходиться у південно-західній частині Рівненської області. Межує на Пн. Зх. і Пн. з Луцьким, на Пн. Сх. – з Ківерців. р-нами Волин. обл., на Сх. – з Рівнен., на Пд. Сх. і Пд. – з Дубен., на Пд. Зх. – з Радивилів., на Зх. – з Демидів. р-нами Рівнен. обл. Утвор. 1940. Жит. зазнали сталін. репресій. Від червня 1941 до лютого 1944 – під нім.-фашист. окупацією. Нацисти вбили багато млинівчан. До серед. 1950-х рр. вели збройну боротьбу загони ОУН-УПА. У лютому 1948 у с. Пітушків потрапив у засідку та покінчив життя самогубством кер. мережі ОУН(б) на пн.-зх. укр. землях (Волинь і Полісся) М. Козак. 1959 до М. р. приєднано Острожець, 1962 – Демидів. (1995 відновлено) р-ни. 2014 с. Межиріччя перейменували на Чекно, а 2016 с. Радянське – на П'янке. Площа 945,9 км². За переписом насел. 2001, проживали 41 614 осіб (складає 96,9 % до 1989); станом на 1 січня 2018 – 37 395 осіб; переважно українці. У складі р-ну – смт Млинів і 92 села (див. Малин, Малі Дорогостаї, Мальоване, Острожець, Пугачівка, Ярославичі). Лежить у межах Волинської височини. Поверхня – підвищена, плоскохвиляста та горбиста лесова рівнина, розчленована ярами та балками. Млинівщина багата неруд. корис. копалинами, серед яких найбільш поширені: пісок, крейда, вапняки, торф, глина. Розробляють Брищан., Кораблищен. і Підбрусен. кар'єри. Землі водного фонду складають 2,6 тис. га. Протікають Стир з притокою Іква (бас. Дніпра) та 6 малих річок; є 6 штуч. водойм. Ґрунти: темно-сірі, чорноземи опідзолені та типові малогумусні, ясно-сірі лісові, лучні, торфо-болотні. Пл. лісів 11,8 тис. га. Найбільше росте дубів і сосен, менше поширені вільхи, граби, берези, ялини. Від 1993 діє Млинів. лісове госп-во, підрозділами якого є Вовковиїв., Дублян., Млинів. і Острожець. лісництва. Об'єкти природно-заповід. фонду: заг.-держ. значення – пам'ятка природи Хвороща (Млинів. лісництво, 1975, 37,2 га); місц. – заказники Грабовещина (пobl. с. Владиславівка, 2009, 4,3 га; обидва – ботан.), Добрятин (пobl. однойм. села, 129 га), М'ятин (між селами Мятин і Хорупань, 152 га; обидва – 1983), Заплава р. Стир (між селами Чекно і Яловичі, 2005, 200 га; усі – гідрол.), яр Каменяря й урочище Біла дєбря (геол., pobl. с. Підбрусинь, 1983, 20 га), пам'ятка природи Печений Віл (ботан., pobl. с. Кораблище, 1995, 12,7 га), заповідні урочища Берещина (2,7 га), Смордва (5 га; обидва – Вовковиїв. лісництво), Кароліна (пobl. с. Ужинець, 4,3 га; усі – 1991), г. Смордва (пobl. с. Смордва, 2005, 5 га; усі – лісові), Війницьке (болотне, pobl. с. Війниця, 1990, 10 га), пам'ятки садово-парк. мистецтва Млинів. (1993, 25 га) і Острожець. (1983, 16 га) парки. Пл. с.-г. угідь 75,1 тис. га. Вироб.

спеціалізація с. господарства: вирощування зерн. і зернобобових культур, цукр. буряків, картоплі, овочів, виробництво молока та м'яса. Діють 15 с.-г. підприємств і 45 фермер. госп-в. Працює кілька підприємств харч. галузі. Заг. протяжність доріг р-ну 935,7 км. У М. р. – Млинів. технол.-екон. коледж, 27 заг.-осв. навч. закладів, зокрема 1 г-зія, 1 ліцей, 5 навч.-вихов. комплексів і 20 заг.-осв. шкіл, Млинів. муз., художня та спорт. школи; Млинівський краєзнавчий музей, Млинів. центр дозвілля, 42 клуб. заклади, 33 б-ки; Млинів. рай. і Острожець. лікарні, 9 лікар. амбулаторій, 35 фельдшер.-акушер. пунктів. Виходить рай. г. «Гомін». Реліг. громади: УПЦ КП – 30, УПЦ МП – 23, УАПЦ – 4, християн віри євангельської – 9, євангел. християн-баптистів – 9, адвентистів сьомого дня – 3. Збереглися Свято-Покров. церква у с. Бокійма (1870), Свято-Покров. церква та дзвіниця у с. Добрятин (18 ст.), церква св. Бориса та Гліба у с. Коблин (19 ст.), палац у с. Острожець (18 ст.), церква Різдва Пресвятої Богородиці у с. Смордва (1787), церква Різдва Богородиці у с. Ужинець (1886), Здвижен. церква у с. Чекно (1733). Пам'ятки археології нац. значення: курган. могильник у с. Боремель, городища та с-ща у селах Острожець і Посників (усі – давньорус. часу). Серед видат. уродженців – церк. діяч, поет, видавець 17 ст. К. Ставровецький (с. Ставрів); фізик Л. Блажиевський, фахівець у галузі механіки А. Яцюк (обидва – с. Війниця), астрофізик О. Мороженко (с. Радів), лікарі М. Гордіюк (с. Озліїв), С. Дейнека (с. Смордва), В. Козявкін (с. Острожець), геолог М. Демедюк (с. Ужинець), хімік О. Решетняк (с. Смордва), мовознавець, фольклорист В. Камінський (с. Косарево), агроном В. Лихочвор (с. Бокійма), фахівець у галузі с.-г. меліорації та природокористування В. Сташук (с. Підгайці); поетеса Н. Диб'як (с. Мошків), поетеса, прозаїк М. Мороз (с. Малин); живописці Л. Гопанчук (засл. художник України; с. Заболотинці), Ф. Бобрик (с. Іванківці), художник-монументаліст, живописець, графік М. Ковальчук (с. Красне), скульптор І. Мулярчук (с. Острожець), майстриня худож. ткацтва М. Шнайдер-Сенюк (засл. художник України; с. Коблин); актори А. Романюк (нар. арт. України; с. Смордва) і Г. Шеремет (засл. арт. УРСР; с. Підбрусинь); хормейстер М. Дацик (с. Козирщина), диригент, концерт. виконавець С. Мельничук (обидва – засл. діячі мистецтв України; с. Яловичі); артист балету, хореограф В. Лібовицький (с. Новини); церк. діяч УПЦ МП Павло (Лебідь; с. Борбин).

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. Пащук І. Млинівщина літературна: Бібліогр. довід. про літераторів, які своїм життям та творчістю причетні до Млинів. р-ну Рівнен. обл. Р., 1992;
2. Цимбалюк Є. П. Нариси з історії Млинівщини. Р., 1993;
3. Його ж. Млинівщина на межі тисячоліть: Фрагменти літопису від давнини до сьогодення. Лц., 2001;
4. Цимбалюк Є. П., Тарасюк В. І. Поклик древнього дзвона. Історія храмових реліквій Млинівщини від княжих часів до сьогодення. Р., 2008;
5. Мій рідний край, моя історія жива: Істор.-бібліогр. нарис. Млинів, 2008;
6. Цимбалюк Є. П. Млинівщина у дзеркалі особистостей: Істор.-краєзн. енциклопедія. Р., 2008;
7. Базюк В., Монастирська Ю. Млинівщина туристична. Лц., 2016.

Бібліографічний опис:

Млинівський район / Є. П. Цимбалюк, Л. В. Мельнишин, П. В. Рухер// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2019. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-69528>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).